

Аналітичне дослідження

Оцінка реалізації реформи місцевого самоврядування на Львівщині у 2015 році

Автор: Тарас БАРАНЕЦЬКИЙ

Рецензія: Руслана Рудніцька

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДІАЛОГ
громадська організація

www.dialog.lviv.ua
dialog@dialog.lviv.ua
просп. Чорновола, 4, Львів, 79019

Зміст

Подяка	3
Резюме	4
Вступ	5
Ознаки необхідності реформи	5
Проблеми, які потребують вирішення	6
Аналіз попередніх спроб здійснення реформи	7
Законодавче забезпечення	8
Реалізація реформи у Львівській області	9
<i>Формування перспективного плану</i>	9
<i>Процес добровільного об'єднання громад</i>	11
<i>Перші вибори та діяльність в нових умовах</i>	13
Аналіз позицій зацікавлених сторін	15
Висновки	20
Рекомендації	21
Список використаних джерел	22
Додатки	25

Подяка

Автор даного аналітичного дослідження та увесь колектив Громадської організації «Європейський діалог» висловлює подяку усім експертам, які взяли участь в обговоренні дослідження та висловили свої зауваження і пропозиції до нього, а саме:

- Віталію Корецькому, директоріві Офісу реформ у Львівській області;
- Віталію Кімаку, голові Самбірської районної ради;
- Василеві Абаїмову, виконавчому директоріві Львівського регіонального відділення Асоціації міст України;
- Романові Гладію, голові Львівського регіонального відділення Всеукраїнської асоціації сільських та селищних рад;
- Оксані Дашаківській, керівниці Західноукраїнського представництва Міжнародного фонду «Відродження»;
- Петрові Жуку, старшому науковому співробітнику Інституту регіональних досліджень НАН України;
- Марії Дзюпин, юристові Інформаційно-правового центру «Наше право»;
- Віталію Загайному, голові Громадської організації «ЦеГрІн»;
- Ірині Куропась, експертіві Асоціації місцевого економічного розвитку Яворівщини;
- Руслані Рудніцькій, рецензентові дослідження, співкерівниці Українсько-Нідерландського проекту із запровадження внутрішнього аудиту в Україні.

Сподіваємось на подальшу плідну співпрацю!

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДІАЛОГ
громадська організація

www.dialog.lviv.ua
dialog@dialog.lviv.ua
просп. Чорновола, 4, Львів, 79019

Резюме

Існуюча система місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні не відповідає потребам суспільства та не сприяє побудові ринкових економічних відносин. Протягом останніх років було ряд спроб її модернізувати – в 1998-2000, 2004-2006 та 2010-2011 роках. Ідеологи нинішньої реформи врахували більшість прорахунків попередніх спроб, зокрема:

- розроблена загальнодержавна комунікаційна кампанія щодо підтримки реформи;
- прийнята законодавча основа для реалізації реформи;
- визначений основний «оператор» реформи – Міністерство регіонального розвитку та житлово-комунального господарства України;
- використана мотиваційна складова – потенційний перехід на прямі міжбюджетні відносини з державним бюджетом та виконання делегованих повноважень для громад базового рівня.

Львівщина – один з лідерів щодо реалізації реформи за формальними показниками – обласна рада схвалила Перспективний план, 15 громад провели перші вибори (більше лише на Тернопільщині та Хмельниччині) та отримали розширені повноваження та ресурсну базу. Але протягом 2015 року допущений ряд помилок, які можуть суттєво вплинути на результати реформи в найближчому майбутньому:

- розробка Перспективного плану відбувалася на районному рівні та, як правило, без врахування можливості об'єднання територіальних громад різних районів;
- схвалений обласною радою Перспективний план не в повній мірі відповідає принципу спроможності потенційних громад (через їх подрібненість);
- більшість створених громад є невеликими та з низькою податкоспроможністю, тобто потенційно неспроможними. Саме результати діяльності перших 15-ти громад будуть визначальними щодо ставлення до реформи та участі в її добровільному етапі.

Протягом року була проведена потужна інформаційно-роз'яснювальна робота щодо залучення стейкхолдерів до реформи. Але далеко не завжди достовірна інформація про реформу, її терміни та очікувані результати потрапляла до жителів населених пунктів, перш за все невеликих. Як правило, інформація від основного «комунікатора» реформи на Львівщині – Офісу реформ, «зупинялася» на рівні голови місцевої ради, а він вже на свій розсуд доносив її до мешканців, інколи суттєво спотворюючи.

На дії усіх стейкхолдерів в 2015 році прямо чи опосередковано впливав факт наближення чергових місцевих виборів 25 жовтня. Оскільки не було чіткого розуміння як потенційні виборці окремих політичних сил чи кандидатів і в яких населених пунктах ставляться до даного етапу реформи (добровільного об'єднання громад). Через це часто обиралася тактика утримання від активних дій та збереження нейтралітету.

На даний час зарано говорити, що реформа на Львівщині перейшла «точку неповернення» та набрала позитивної динаміки. У великій мірі це залежатиме від результатів діяльності перших громад та від оцінки, яку дадуть жителі цих громад. Наразі, протягом перших двох місяців 2016 року на Львівщині не створено жодної об'єднаної громади.

Вступ

1 квітня 2014 року Кабінет Міністрів України схвалив Концепцію реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні (далі – Концепція) [1], яка визначає напрями, механізми і строки формування ефективного місцевого самоврядування та територіальної організації влади.

Відповідно до затвердженого документу, реформа місцевого самоврядування та територіальної організації влади (далі – реформа) базується на формуванні спроможної базової ланки місцевого самоврядування та передачі йому максимуму повноважень та фінансових ресурсів, а також контролю з боку держави за діяльністю органів місцевого самоврядування [2].

Важливо відзначити, що це четверта спроба реформування системи організації публічної влади в Україні за незалежності. Особливістю проведення нинішньої спроби є те, що одночасно триває процес реформування місцевого самоврядування, адміністративно-територіального устрою та державної регіональної політики.

Протягом 2015 року відбулося продовження процесів реформування місцевого самоврядування, зокрема були розроблені перспективні плани формування територій спроможних громад, розпочався процес добровільного об'єднання територіальних громад, відбулися перші вибори голів та депутатів об'єднаних громад на новій законодавчій та територіальній основі (для об'єднаних громад).

Метою дослідження є оцінка реалізації реформи місцевого самоврядування на Львівщині протягом 2015 року на предмет формування спроможних територіальних громад, аналіз позицій ключових зацікавлених сторін, а також розроблення рекомендацій щодо подальших кроків.

Дослідження адресоване органам місцевого самоврядування та державної влади Львівщини, громадськості, представникам засобів масової інформації.

Ознаки необхідності реформи

Сучасна система областей та районів України сформована з 1932 року, коли були утворені перші області замість існуючої до цього системи округів.

Львівщина – п'ята за кількістю населення область в Україні та перша за кількістю населених пунктів та органів місцевого самоврядування. Станом на 1 січня 2015 року в області були такі адміністративно-територіальні одиниці: 20 районів, 44 міста (з них 9 – міста обласного значення), 35 селищ міського типу, 1 селище, 1 849 сіл та 633 сільські ради.

Починаючи з 1991 року, чисельність населення області скоротилася більш ніж на 160 тис. осіб, а кількість населених пунктів скоротилася майже на 20, при цьому кількість місцевих рад зросла на 150 одиниць.

За інформацією Львівської обласної державної адміністрації [3], із 710 місцевих рад на Львівщині самодостатніми були лише 72 (із них 46 сільських рад). За 2014 рік 613 місцевих ради отримали дотацію на загальну суму майже 180 млн. грн.

ЕВРОПЕЙСЬКИЙ ДІАЛОГ
громадська організація

www.dialog.lviv.ua
dialog@dialog.lviv.ua
просп. Чорновола, 4, Львів, 79019

Із 633 сільських рад області понад 3 тис. осіб проживають в 65 радах; більше 1 тис. осіб – в 437 радах; менше 1 тис. осіб – в 131 радах; сільські ради, в яких 1 населений пункт – 186; 2 населені пункти – 150, а більше 3 населених пунктів – 297 рад.

Переважна більшість територіальних громад через їх роздрібненість та слабку фінансову базу не спроможні виконувати повноваження місцевого самоврядування. Система місцевого самоврядування, що існує в Україні загалом та на Львівщині зокрема, не відповідає потребам суспільства. Функціонування місцевого самоврядування не спрямоване на реалізацію його основного призначення – створення та підтримку сприятливого життєвого середовища, необхідного для всебічного розвитку людини, надання мешканцям територіальних громад якісних та доступних публічних послуг.

Проблеми, які потребують вирішення

Основними проблемами, які стримують розвиток місцевого самоврядування та потребують нагального вирішення є:

- неспроможність більшості органів місцевого самоврядування надавати якісні публічні послуги через свою територіальну подрібненість, ресурсну, фінансову та інфраструктурну незабезпеченість (бюджетна інфраструктура для здійснення повноважень, закріплених законодавством за місцевими радаи, гарантовано існує в сільських радах з чисельністю понад 2 тис. жителів [4]. Таких рад в Україні було близько 25% на Львівщині – близько 20%);
- складна демографічна ситуація у значній частині територіальних одиниць (прискорена депопуляція спостерігається в малих сільських радах. Так, з 2003-го до 2009-го року населення в сільських радах чисельністю менше 1,5 тис. жителів зменшилось більш як на 10%. У великих сільських, селищних та міських радах міст районного значення таке падіння уповільнилось, а в багатьох – навіть є певний приріст населення. Це пояснюється в основному механічним приростом, тобто переїздом молодих сімей до місця роботи [4]);
- дотаційність великої кількості бюджетів органів місцевого самоврядування, що означає фактичну фінансову залежність від центральних та місцевих органів державної виконавчої влади (в 2014 році дотаційними в Україні були 97% таких бюджетів, на Львівщині – 90%);
- надмірна централізація повноважень органів виконавчої влади та фактична відстороненість місцевого самоврядування від вирішення питань у сфері земельних відносин та планування розвитку територій.

Зволікання з реалізацією реформи потенційно може призвести до серйозних наслідків, зокрема:

- погіршення стану соціально-економічного розвитку більшості адміністративно-територіальних одиниць низового (базового) рівня (в першу чергу – сільських) через неспроможність забезпечити надання послуг належної якості, що призведе до їх спустошення;
- подальший економічний спад та погіршення життєвого рівня населення через неспроможність органів місцевого самоврядування забезпечити належні передумови для економічного зростання, низької інвестиційної привабливості територій, неефективності використання наявних ресурсів;

- зростання соціальної напруги та невдоволення населення (особливо сільського) внаслідок росту безробіття, погіршення умов життя, незадовільного рівня базових суспільних послуг тощо;
 - подальша неспроможність населення впливати на прийняття рішень органів місцевого самоврядування через обмеженість механізмів та інструментів прямого народовладдя.
- Зазначені наслідки «нероблення» або «сповільнення» реформи можуть поглиблювати відцентрові тенденції та антидержавні настрої в ряді регіонів України, перш за все прикордонних.

Аналіз попередніх спроб здійснення реформи

Нинішня реформа – це четверта спроба модернізації системи влади за період незалежності України. Попередні спроби здійснювалися в 1998-2000, 2004-2006 та 2010-2011 роках.

У 1998 році, під час першої спроби, указом Президента була затверджена Концепція адміністративної реформи та першочергові заходи щодо її проведення [5]. При цьому не були чітко визначені механізми передачі функцій ліквідованих органів новим. Реформування системи управління пішло за принципом «є проблема – створюємо орган для її вирішення». У результаті виникало дублювання та паралелізм у роботі реформованих органів влади.

У ході другої спроби реформування влади 2004-2006 років усе було розпочато з «чистого аркуша». Колишні напрацювання і негативний досвід реформ до уваги взяті не були. Реформа проводилась методом спроб та помилок і в результаті не призвела до оптимізації системи органів влади.

Третя спроба була зроблена центральною владою в 2010 році в умовах адміністративного монополізму однієї політичної сили. Але й ця реформа проходила за доволі заплутаним сценарієм. Так, у грудні 2010 року Президент своїм указом в терміновому порядку перетасував, перейменував і звузив повноваження міністерств та інших центральних органів виконавчої влади [6]. Лише після цього він створив робочу групу для аналізу проектів положень, підготовки висновків щодо оптимізації їх повноважень та функцій. Було затверджене «Типове положення про міністерство і центральний орган виконавчої влади» [7]. Тобто, лише в кінці 2010 року розпочалась робота, яку треба було зробити до початку реформування.

На думку експертів [8, 9], під час трьох попередніх спроб реформа «не пішла» через серйозні прорахунки, зокрема не була проведена підготовча робота, а саме:

- не була проведена робота щодо залучення і мотивації головних стейкхолдерів, в першу чергу із числа громад і керівників органів влади базового рівня;
- не була створена організаційна структура для розробки та впровадження адміністративної реформи на загальнодержавному та місцевому рівнях;
- не було проведене комплексне функціональне обстеження органів влади для виявлення неефективних функцій, дублювання, паралелізму;
- не була розроблена оптимальна схема взаємодії органів влади усіх рівнів, виходячи з балансу повноважень центральної і місцевої влади;

- недостатньо чітко були визначені ризики і загрози, суспільні і політичні групи впливу, що стримувало просування реформи.

Ідеологи нинішньої реформи врахували більшість прорахунків попередніх спроб, зокрема розроблена загальнодержавна комунікаційна кампанія щодо підтримки реформи, визначений основний «оператор» реформи – Міністерство регіонального розвитку та житлово-комунального господарства України, а також використана потужна мотиваційна складова щодо залучення до реформи основних стейкхолдерів – громади базового рівня – потенційний перехід на прямі міжбюджетні відносини з Державним бюджетом та виконання делегованих повноважень.

Законодавче забезпечення

1 квітня 2014 року Кабінет Міністрів України схвалив Концепцію [1], яка є ключовим документом щодо реалізації реформи. Тим не менше реформа не пішла швидким та системним шляхом за логічною схемою [9]:

1. конституційні зміни;
2. створення територіальної основи для органів місцевого самоврядування та виконавчої влади;
3. розмежування повноважень між органами місцевого самоврядування різних рівнів адміністративно-територіального устрою та між органами місцевого самоврядування та органами виконавчої влади;
4. закріплення за новими рівнями публічного управління необхідних ресурсів;
5. створення системи нагляду за законністю рішень та дій органів місцевого самоврядування перед державою та за їх ефективність перед виборцями.

Україна розпочала реформу з етапу «добровільного об'єднання громад», результатом якого має стати формування спроможних територіальних громад (базовий рівень місцевого самоврядування) та передача їм значних повноважень та ресурсів. Для здійснення цього прийняті закони:

- «Про співробітництво територіальних громад» (17.06.2014) [10], який створив умови для запровадження юридичних форм співробітництва між територіальними громадами, що актуально в процесі децентралізації, коли окремі повноваження органів виконавчої влади передаються місцевому самоврядуванню за умови, що воно може реалізовувати ці повноваження;
- «Про добровільне об'єднання територіальних громад» (05.02.2015) [11], який став фактично основним інструментом даного етапу реформи;
- «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи» (28.12.2014) [12];
- «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реформи міжбюджетних відносин» (28.12.2014) [13].

Для реалізації Закону «Про добровільне об'єднання територіальних громад» [11], 8 квітня Кабінет Міністрів України затвердив Методику формування спроможних територіальних громад [14], яка визначає механізм та умови формування спроможних територіальних громад,

а також порядок розроблення і схвалення перспективного плану формування територій громад.

Протягом 2015 року прийнятий ряд нормативних актів та внесені зміни у вже прийняті щодо децентралізації повноважень у сфері архітектурно-будівельного контролю, адміністративних послуг, державної реєстрації, а також щодо місцевих виборів (Додаток 1). При цьому важливо відзначити, що в 2015 році не прийнята низка важливих законодавчих актів, перш за все щодо «галузевих» реформ – охорони здоров'я, освіти, культури, які дотичні до реформи.

Реалізація реформи у Львівській області

23 березня 2015 року розпорядженням голови Львівської обласної державної адміністрації № 106/0/5-15 [15] була утворена Міжвідомча координаційна комісія з питань реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади у Львівській області (далі – Комісія). Саме цю дату можна вважати датою початку реалізації реформи у Львівській області. Персональний склад Комісії наведений в Додатку 2.

У кожному з районів Львівщини були створені аналогічні міжвідомчі комісії, завданням яких була підготовка пропозицій щодо формування спроможних територіальних громад та їх територій у відповідних районах області.

Завданнями Комісії були:

- опрацювання матеріалів, поданих районними комісіями;
- подання пропозицій щодо Перспективного плану формування спроможних громад Львівщини.

30 квітня 2015 року у Львівській області розпочав роботу регіональний Офіс з питань впровадження реформ у сфері місцевого самоврядування, децентралізації повноважень органів виконавчої влади (далі – Офіс реформ). Першочерговим завданням Офісу реформ була експертно-консультативна робота з підготовки перспективного плану області.

Формування перспективного плану

Робота над Перспективним планом формування спроможних територіальних громад Львівської області (далі – Перспективний план) тривала протягом травня-червня 2015 року. Умовно її можна розділити на такі етапи:

- розробка пропозицій щодо адміністративних центрів та територій спроможних об'єднаних територіальних громад на рівні районів (районними міжвідомчими комісіями);
- опрацювання таких пропозицій Комісією;
- районні інформаційні зустрічі Офісу реформ з сільськими, селищними та міськими головами за участі керівництва районних рад та районних державних адміністрацій;
- обговорення проекту Перспективного плану в постійних комісіях Львівської обласної ради та винесення на розгляд обласної ради, а також внесення змін до нього.

19 травня відбулася презентація моделі адміністративно-територіально устрою Львівської області, яка була розроблена науковими співробітниками Інституту регіональних досліджень НАН України ім. М. Долишнього [16]. По суті, дана модель була Перспективним планом,

розробленим науковцями та мала дуже велике значення для подальшої роботи на офіційним варіантом цього документу.

Перший варіант Перспективного плану був винесений на розгляд Львівської обласної ради 2 червня. Згідно з ним, на Львівщині мало б бути сформовано 140 об'єднаних територіальних громад. Найбільше громад мало б з'явитися у Дрогобицькому районі – 14, найменше – у Буському та Жидачівському районах – по 3. Міста обласного значення, як правило, залишались в попередніх межах. Перспективний план був взятий за основу та відправлений на доопрацювання та обговорення.

На наступному сесійному засіданні (16 червня) був вдруге розглянутий «доопрацьований» Перспективний план. В цій редакції на Львівщині мало бути 160 громад. Суттєво збільшилась їх кількість у Жовківському районі – з 7 до 17. Цього разу депутати не схвалили документ.

На сесійному засіданні 30 червня забракло голосів для включення відповідного питання в порядок денний.

Нарешті, 7 липня Перспективний план був схвалений Львівською обласною радою. На Львівщині мало бути сформовано 160 громад, значна частина яких були невеликими (Додаток 3):

- населення 30% потенційних громад не перевищувало 5 тис. осіб;
- площа 40% потенційних громад була меншою 50 км²,
- близько половини потенційних громад мали б сформуватися об'єднанням не більше 3 органів місцевого самоврядування.

Частина міст, зокрема обласного значення (Стрий, Червоноград, Самбір), залишалася в попередніх межах і в фактичній територіальній «ізоляції». Перспективний план формувався з пропозицій районів без розрахунків показників спроможності. Практично не було конфігурацій об'єднання органів місцевого самоврядування різних районів.

Схвалений обласною радою Перспективний план був негативно прокоментований експертами. Зокрема, за словами одного із «ідеологів» реформи Юрія Ганущака, із передбачених 160 громад на Львівщині максимум 3 відповідають Методиці формування спроможних територіальних громад [14]. А об'єднаних громад в області мало би бути не 160, а у 2-2,5 рази менше [17].

Перспективний план Львівщини – абсолютний рекордсмен за кількістю потенційних громад (див. Таблицю 1). У більшості областей кількість потенційних громад не перевищувала 70.

Схвалений 7 липня документ виявився достатньо формальним – протягом липня-серпня були сформовані кілька громад всупереч йому. 3 листопада обласна рада внесла зміни в Перспективний план, таким чином «узаконивши» громади, які йому суперечили. 11 листопада Кабінет Міністрів України затвердив території лише 85 громад [18], а 4 грудня – ще 3 громади [19] та доручив Львівській обласній державній адміністрації продовжити роботу з підготовки пропозицій про внесення змін до Перспективного плану.

30 листопада з'явилась інформація, що Офіс реформ працює над альтернативним Перспективним планом [20]. Станом на 1 березня 2016 року проект нового Перспективного плану не оприлюднений.

**Кількість потенційних громад
в областях України**

Область*	Кількість сільських, селищних та міських рад	Кількість потенційних громад (згідно з Перспективним планом, схваленим обласною радою)
Вінницька	707	106
Волинська	412	74
Дніпропетровська	348	90
Житомирська	631	39
Закарпатська	337	не схвалений
Запорізька	299	69
Івано-Франківська	516	63 (частково схвалений**)
Київська	661	61 (частково схвалений**)
Кіровоградська	415	43
Львівська	711	160 (162)
Миколаївська	314	32
Одеська	490	29 (частково схвалений**)
Полтавська	503	59
Рівненська	365	45
Сумська	419	51
Тернопільська	616	26 (частково схвалений**)
Харківська	458	59
Херсонська	298	41
Хмельницька	603	54
Черкаська	556	93
Чернівецька	271	35
Чернігівська	569	81

* без Донецької та Луганської областей
 ** означає, що в схваленому обласною радою варіанті охоплені не всі органи місцевого самоврядування області (як правило, через неузгодженість конфігурацій майбутнього об'єднання)

Джерело: <http://decentralization.gov.ua/>, обласні ради

Процес добровільного об'єднання громад

Процес добровільного об'єднання на Львівщині розпочався в липні, відразу після схвалення Перспективного плану. Фактично його в 2015 році на Львівщині завершили 20 громад (див. Таблицю 2), 15 з них 25 жовтня провели перші вибори і в новий рік ввійшли з новими повноваженнями та бюджетною формулою.

ЕВРОПЕЙСЬКИЙ ДІАЛОГ
громадська організація

www.dialog.lviv.ua
dialog@dialog.lviv.ua
 просп. Чорновола, 4, Львів, 79019

**Громади, які в 2015 році пройшли
процедуру добровільного об'єднання**

Район	Громада	Кількість ОМС, які об'єдналися	Кількість населених пунктів	Населення, тис. осіб	Площа, кв. км.	Дата висновку ОДА	Дата перших виборів
Самбірський	Воле-Баранецька сільська	3	15	5,3	69,4	04.08.2015	25.10.2015
Самбірський	Вільшаницька сільська	2	9	3,1	79,1	04.08.2015	25.10.2015
Самбірський	Бісковицька сільська	3	8	6,2	55,0	04.08.2015	25.10.2015
Самбірський	Луківська сільська	2	7	3,9	54,7	04.08.2015	25.10.2015
Бродівський	Заболотцівська сільська	2	10	2,8	105,7	07.08.2015	25.10.2015
Жидачівський	Гніздицька селищна	3	4	6,9	57,6	07.08.2015	25.10.2015
Самбірський	Чукв'янська сільська	2	7	3,6	76,8	07.08.2015	25.10.2015
Самбірський	Новокалінівська міська	5	8	7,3	109,1	10.08.2015	25.10.2015
Старосамбірський	Міженецька сільська	2	6	2,2	8,8	10.08.2015	25.10.2015
Стрийський	Грабовецька сільська	4	6	3,8	66,0	11.08.2015	25.10.2015
Самбірський	Дублянська селищна	3	7	3,9	66,4	11.08.2015	25.10.2015
Старосамбірський	Новоміська сільська	4	14	5,3	18,4	20.08.2015	25.10.2015
Самбірський	Бабинська сільська	3	10	4,3	77,9	28.08.2015	25.10.2015
Жидачівський	Новострілицька селищна	3	11	2,7	71,9	28.08.2015	25.10.2015
Миколаївський	Тростянецька сільська	6	17	7,9	190,4	04.09.2015	25.10.2015
Самбірський+ Старосамбірський	Воютицька сільська	3	9	8,2	16,8	04.08.2015	не визнач.
Самбірський+ Старосамбірський	Стрілківська сільська	2	8	6,1	32,4	10.08.2015	не визнач.
Жидачівський	Ходорівська міська	12	42	25,9	331,4	08.09.2015	27.03.2015
Мостиський	Мостиська міська	3	7	11,6	66,0	27.10.2015	не визнач.
Пустомитівський	Пасіки-Зубрицька сільська	2	3	2,3	15,6	27.10.2015	не визнач.

Джерело: Львівська обласна державна адміністрація, Центральна виборча комісія України

Проведенню перших виборів у 2 громадах – Воютицькій та Стрілківській, мала передувати зміна меж районів, оскільки до їх складу входили сільські ради Самбірського та Старосамбірського районів. Дана процедура вимагає подання обласної ради та прийняття відповідної постанови Верховною Радою України [21] і станом на 20 лютого вона не проведена.

ЕВРОПЕЙСЬКИЙ ДІАЛОГ
громадська організація

www.dialog.lviv.ua
dialog@dialog.lviv.ua
просп. Чорновола, 4, Львів, 79019

Ходорівська, Мостиська та Пасіки-Зубрицька громади отримали позитивні висновки щодо своїх рішень вже після призначення Центральною виборчою комісією перших виборів на 25 жовтня. Перші вибори в Ходорівській громаді призначені на 27 березня 2016 року [22].

Для опрацювання рішень органів місцевого самоврядування щодо добровільного об'єднання та підготовки відповідних висновків щодо їх відповідності Конституції та законам України була створена робоча група [23]. Персональний склад робочої групи наведений в Додатку 3.

Протягом липня-серпня спостерігалось невинуватене форсування реформи з боку Офісу реформ з метою збільшення кількості громад, які проведуть перші вибори 25 жовтня. Зокрема, 3 серпня Офіс реформ оприлюднив перелік з 30 об'єднаних громад, які «мають бажання об'єднатися до чергових виборів» (Додаток 4) [24]. З цього переліку до чергових виборів (до 25 жовтня) об'єдналось лише 9 громад. Інші громади на даний час не завершили процедури добровільного об'єднання та не отримали висновків облдержадміністрації щодо своїх «об'єднавчих» рішень.

4 вересня Верховна Рада України ухвалила Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо організації проведення перших виборів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів» [25], яким була змінена процедура призначення перших виборів в громадах (усунені з цього процесу обласні ради). Без таких змін жодна громада на Львівщині не змогла б провести перші вибори 25 жовтня.

Перші вибори та діяльність в нових умовах

Перші вибори 25 жовтня на Львівщині відбулися в 15 об'єднаних громадах. Головами в цих громадах обрані в переважній більшості голови «центральных» сільських (селищних, міських) рад (в 12 громадах), а також авторитетні особи, які, як правило, були ініціаторами об'єднання. Після виборів перед громадами постали питання подальшого налагодження їхньої роботи, зокрема [26]:

- реєстрація новоутвореної ради;
- ліквідація на території громади рад, що припинили існування, та звільнення їхніх працівників;
- інвентаризація комунального майна нової громади;
- виконання бюджетів ліквідованих територіальних громад до кінця бюджетного року;
- визначення сіл, у яких мають діяти старости, та призначення виборів старост тощо.

Не всі ці питання виявилися законодавчо врегульованими. У середині грудня перша в Україні громада – Заболотцівська – набула статусу юридичної особи – об'єднаної територіальної громади відповідно до прийнятих напередодні законодавчих змін [27].

Структурні підрозділи облдержадміністрації, Офіс реформ та громадські організації всіляко підтримували громади на перших кроках – реєстрації, формуванні бюджетів на 2016 рік, плануванні подальшої діяльності.

При формуванні бюджетів громад на 2016 рік виявилась ще одна проблема, про яку намагалися не говорити раніше – фінансова спроможність громад. Адже серед 15-ти громад більшість є невеликими (лише в 6 громадах проживає більше 5 тис. осіб) та з низькою податкоспроможністю (індекс податкоспроможності 10 громад – нижчий 0,3) (див. Таблицю 3).

ЕВРОПЕЙСЬКИЙ ДІАЛОГ
громадська організація

www.dialog.lviv.ua
dialog@dialog.lviv.ua
просп. Чорновола, 4, Львів, 79019

**Індекс податкоспроможності ОТГ Львівщини,
які провели перші вибори в 2015 році**

Громада	Населення, тис осіб	Індекс податкоспроможності
Воле-Баранецька сільська	5,3	0,1636
Вільшаницька сільська	3,1	0,1536
Бісковицька сільська	6,2	0,2524
Луківська сільська	3,9	0,1713
Заболотцівська сільська	2,8	0,3357
Гніздичівська селищна	6,9	0,4557
Чуквянська сільська	3,6	0,1711
Новокалинівська міська	7,3	1,1872
Міженецька сільська	2,2	0,1915
Грабовецька сільська	3,8	0,2123
Дублянська селищна	3,9	0,2463
Новоміська сільська	5,3	0,1121
Бабинська сільська	4,3	0,1861
Новострілищанська селищна	2,7	0,2507
Тростянецька сільська	7,9	0,5221

Джерело: Львівська обласна державна адміністрація

Тим не менше, всі громади, в яких відбулися перші вибори, в 2016-ий бюджетний рік увійшли з прямими міжбюджетними відносинами з Державним бюджетом, новими повноваженнями та розширеною дохідною базою. З цією метою в листопаді Львівська обласна рада внесла зміни в Перспективний план.

Львівщина – один з лідерів щодо реалізації реформи за формальними показниками – обласна рада схвалила Перспективний план, 15 громад провели перші вибори (більше лише на Тернопільщині та Хмельниччині) та отримали розширені повноваження та ресурсну базу.

Але протягом 2015 року допущений ряд помилок, які можуть суттєво вплинути на результати реформи в найближчому майбутньому:

- *розробка Перспективного плану відбувалася на районному рівні та, як правило, без врахування можливості об'єднання територіальних громад різних районів;*
- *схвалений обласною радою Перспективний план не в повній мірі відповідає принципу спроможності потенційних громад (через їх подрібненість);*
- *більшість створених громад є невеликими та з низькою податкоспроможністю, тобто потенційно неспроможними.*

Саме результати діяльності перших 15-ти громад будуть визначальними щодо ставлення до реформи та участі в її добровільному етапі.

Аналіз позицій зацікавлених сторін

Одним з ключових прорахунків попередніх спроб модернізації системи управління було погане залучення та мотивація головних стейкхолдерів, в першу чергу із числа громад та керівників органів влади базового рівня [8]. «Ідеологи» нинішньої реформи врахували попередній досвід і значну увагу приділили інформаційно-роз'яснювальній роботі серед основних зацікавлених сторін. В таблиці 4 наведена оцінка позицій (очікувань) ключових зацікавлених сторін щодо реалізації реформи на Львівщині в 2015 році, сформована за результатами експертного обговорення (15 березня 2016 року) та опрацювання інформації з відкритих джерел.

Таблиця 4

Позиції ключових зацікавлених сторін щодо реалізації реформи на Львівщині в 2015 році

Зацікавлена сторона	Позиція (очікування) щодо реалізації реформи в 2015 році
Обласна та районні державні адміністрації	позитивна
Обласна та районні ради	нейтральна
Офіс реформ Львівщини	позитивна
«Великі» органи місцевого самоврядування (які потенційно можуть сформувати ОТГ)	позитивна
«Малі» органи місцевого самоврядування (які потенційно не можуть сформувати ОТГ)	негативна
Львівське регіональне відділення Асоціації міст України	позитивна
Львівське регіональне відділення Всеукраїнської асоціації сільських та селищних рад	нейтральна
Наукові інституції	позитивна
Громадські (неурядові організації)	позитивна
Бізнес	позитивна
Проекти міжнародної технічної допомоги	позитивна
<i>Джерело: Експертне обговорення підсумків реалізації реформи місцевого самоврядування на Львівщині в 2015 році (15 березня 2016 року), опрацювання інформації з відкритих джерел</i>	

Обласна та районні державні адміністрації

Представники державної влади на Львівщині протягом 2015 року декларували необхідність та неминучість проведення реформи, а також добровільність її початкового етапу. Протягом 2015 року не були зафіксовані факти адміністративного чи будь-якого іншого тиску з метою пришвидшити чи сповільнити процес реалізації реформи.

Ключову роль обласна та районні державні адміністрації відіграли при формуванні Перспективного плану та його ухваленні обласною радою. У кінцевому варіанті Перспективного плану облдержадміністрація імплементувала пропозиції райдержадміністрацій, які в свою чергу «збирали» пропозиції від сільських, селищних та міських голів. Облдержадміністрація не провела розрахунків та оцінку спроможності потенційних громад, вважаючи важливішою політичну «прохідність» документу в обласній раді.

Після проведення перших виборів структурні підрозділи та керівництво обласної та районних державних адміністрацій сприяли створенню громадам у повсякденній діяльності, зокрема при реєстрації, формуванні бюджетів та вирішенні інших питань.

Обласна та районні ради

Обласна рада фактично не була залучена до розроблення Перспективного плану та процесу добровільного об'єднання, хоча значна кількість її депутатів була в складі Комісії.

Пасивність фракцій та окремих депутатів була пов'язана із близькими виборами та з нерозумінням ставлення до реформи їхніх виборців. Деякі депутати подавали свої пропозиції щодо територій громад і, як правило, вони були враховані в остаточному варіанті документу. Критично негативною була позиція найбільшої фракції – ВО «Свобода», яка декларувала необхідність реформ та передачі повноважень «на місця», при цьому вважаючи, що реформа «знищить село». Саме через позицію цієї фракції Перспективний план 3 рази виносився на розгляд обласної ради.

Бездіяльність та пасивність обласної ради ледь не залишила 15 громад «без виборів». Відповідно до діючого на той момент законодавства, саме обласна рада мала «відправити» громади на перші вибори і зробити це за 70 днів до дня виборів (до 15 серпня). Лише зміна законодавства [25] дозволила громадам провести перші вибори 25 жовтня.

Районні ради не були залучені в процес реалізації реформи, за виключенням керівництва, яке брало участь у роботі районних міжвідомчих координаційних комісій щодо формування Перспективного плану та інформаційних зустрічах Офісу реформ. Публічні позиції окремих депутатів не мали наслідком формування позитивної чи негативної офіційної позиції жодної з районних рад Львівщини щодо реформи.

Офіс реформ Львівщини

Від початку своєї роботи (з 30 квітня) Офіс реформ є структурою, яка безпосередньо реалізовує реформу на Львівщині. Зокрема, Офіс реформ провів семінари щодо реформи для сільських та селищних голів в кожному районі області, взяв активну участь в формуванні Перспективного

плану, надавав консультаційну та організаційну допомогу ініціативним групам щодо створення громад.

Протягом липня-серпня діяльність Офісу реформ була спрямована на збільшення кількості громад, які проведуть перші вибори 25 жовтня. З цією метою безпосередньо в населених пунктах відбувались виїзні роз'яснювальні семінари та громадські обговорення за участі та, часто, за ініціативи Офісу реформ.

В період після перших виборів Офіс реформ сприяв громадам у вирішенні проблем з перереєстрацією, формуванням бюджетів тощо.

30 листопада з'явилась інформація, що Офіс реформ починає роботу над альтернативним варіантом Перспективного плану. При цьому основна увага приділятиметься фінансовій спроможності територіальних громад, наявності у них відповідного кадрового потенціалу. До цієї роботи залучені фахівці наукових та навчальних установ, а також громадські організації [20]. Станом на 1 березня 2016 року проект альтернативного Перспективного плану не оприлюднений.

Органи місцевого самоврядування

Органи місцевого самоврядування щодо їхнього ставлення до реформи доцільно розділити на ті, які потенційно можуть сформувати навколо себе громаду – міста (міські ради), селища міського типу (селищні ради) та великі села (сільські ради) і ті, які не можуть цього зробити – невеликі сільські ради. Більшість невеликих сільських рад з пересторогою ставилися до реформи та, як правило, неохоче приймали пропозиції об'єднання. Через це, на Львівщині не створені крупні громади (з населенням понад 10 тис. осіб) і всього лише одна міська громада – Новокалінівська.

На жаль, інформаційна кампанія в 2015 році майже не дійшла до жителів населених пунктів, перш за все невеликих. Інформація про реформу потрапляла до сільських та селищних голів через семінари Офісу реформ в районних центрах. Голови ж цю інформацію та саму реформу трактували дуже довільно, враховуючи перш за все свої інтереси та розуміючи загрозу втрати влади внаслідок об'єднання.

Ключові фактори, що «блокували» входження в об'єднання невеликих сільських рад:

1. земельний: в містах, як правило, не залишилось вільних територій для розвитку і жителі прилеглих сіл побоювались, що міста просто поглинуть їх, «забравши землю»;
2. владний: баланс голосів при об'єднанні з більшим населеним пунктом, як правило, означає, що голова громади та більшість в раді будуть «не свої»;
3. інфраструктурний: боязнь закриття бюджетних установ, які працюють на відповідній території після формування громади.

З метою нівелювання цих факторів була ініційована кампанія щодо створення статутів територіальних громад для захисту інтересів територіальних одиниць у складі майбутніх громад (найактивнішими на Львівщині були представники політичної партії «Воля»). В області кампанія не набула поширення обмежившись кількома населеними пунктами.

Місцеві відділення всеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування

У Львівській області діють регіональні відділення Асоціації міст України (АМУ) та Всеукраїнської асоціації сільських та селищних рад (ВАССР). Відділення ВАССР є також у кожному з 20 районів Львівщини.

Представники обох цих структур були членами Комісії, а керівники районних відділень ВАССР брали також участь в роботі районних міжвідомчих координаційних комісій щодо формування Перспективного плану.

Львівським РВ АМУ було ініційоване обговорення актуального на той момент варіанту Перспективного плану на засіданні Регіональної дорадчої ради 18 червня. За результатами обговорення було вирішено рекомендувати головам та працівникам виконавчих комітетів міст-членів проводити просвітницьку, роз'яснювальну роботу про суть децентралізації влади та реформи місцевого самоврядування серед членів територіальних громад, місцевих депутатів [28]. Немає інформації щодо позиції регіонального відділення відносно схваленого Перспективного плану та подальшого перебігу реформи в 2015 році.

Позиція обласного відділення ВАССР щодо реформи була нейтральною. Активніше долучилися до реалізації реформи районні відділення ВАССР, в особі їхніх голів. Зокрема, це стосується Радехівського, Перемишлянського та Сколівського районів, де відділення ВАССР взяли участь в інформаційно-роз'яснювальній кампанії. Категорично негативною щодо реформи була позиція Дрогобицького відділення ВАССР, а також місцевої асоціації сільських та селищних рад [29].

Загалом місцеві відділення АМУ та ВАССР протягом 2015 року не були в повній мірі залучені в процес реалізації реформи.

Наукові інституції

Вищі навчальні заклади та науково-дослідні установи, які працюють на Львівщині, мають загалом позитивне ставлення до реформи та залучаються Офісом реформ та облдержадміністрацією до реалізації реформи.

У травні Інститут регіональних досліджень НАН України ім. М. Долишнього презентував розроблену ним модель адміністративно-територіально устрою Львівської області [16]. Співробітники цієї профільної установи були учасниками розробки Перспективного плану, залучалися Офісом реформ до інформаційно-роз'яснювальної кампанії та розробки альтернативного Перспективного плану (з грудня 2015 року).

Вищі навчальні заклади протягом 2015 року часто виступали майданчиками для поширення інформації про реформу. Зокрема, в другій половині 2015 року відбувся ряд лекцій-семінарів у ВНЗ Львівщини.

Громадські (неурядові) організації

Окремі громадські організації та громадські активісти протягом 2015 року, за ініціатииви Офісу реформ, долучалися до всіх етапів реалізації реформи на Львівщині, зокрема до роботи Комісії, а також як волонтери під час інформаційно-роз'яснювальної кампанії.

ЕВРОПЕЙСЬКИЙ ДІАЛОГ
громадська організація

www.dialog.lviv.ua
dialog@dialog.lviv.ua
просп. Чорновола, 4, Львів, 79019

У 2015 році на Львівщині громадськими організаціями був проведений цілий ряд публічних заходів та консультацій щодо перспектив реформи, зокрема в освіті та культурі [30, 31].

Важливим, для залучення громадських організацій Львівщини до реалізації реформи, став конкурс місцевих грантів в рамках проекту ЄС «Підтримка реформи місцевого самоврядування в Україні», оголошений Фондом Східна Європа. В межах якого кілька місцевих організацій залучені до супроводу громад на різних етапах реалізації реформи (громадського обговорення, об'єднання, планування діяльності тощо) [32].

25 листопада у Львові за ініціативи громадських організацій відбувся семінар «Громадські організації в процесі децентралізації», в якому крім представників громадськості участь взяли керівництво облдержадміністрації, Офісу реформ, науково-дослідних установ [33]. Метою заходу було обговорити бачення реформи владою та громадськістю Львівщини, а також виробити формат участі громадських організацій в реалізації реформи. Подія не мала видимих наслідків щодо поживлення співпраці громадських організацій задіяних в реформі між собою та з регіональною владою.

Бізнес

В цілому бізнес зацікавлений в реалізації реформи та поглибленні процесів децентралізації, оскільки він отримає змогу отримати більший спектр адміністративних послуг «на місці» без необхідності звернення до районних чи обласних органів виконавчої влади.

У бізнес-середовищі існують очікування активізації економічної активності внаслідок перенесення владних повноважень з «центру» на «місця». У даному випадку йдеться про можливість громад ефективніше розвивати інфраструктурні об'єкти на своїх територіях і таким чином створювати передумови для залучення інвестицій, а також про можливість зменшити час проходження дозвільних процедур [34].

На Львівщині в 2015 році не спостерігалось активних дій з боку представників бізнесу або бізнес-асоціацій з метою сповільнення чи пришвидшення реалізації реформи або суттєвого впливу на неї.

Проекти міжнародної допомоги

Більшість проектів міжнародної донорської допомоги, які працювали в 2015 році у сфері реалізації реформи носили навчально-інформаційний характер, тобто метою таких проектів була допомога у практичному втіленні вже прийнятих нормативно-правових актів щодо реформи. Як правило, такі проекти працювали на всеукраїнському рівні, але їхніми бенефіціарами часто виступали представники громад чи громадських організацій з Львівщини (зокрема, у ході регіональних візитів чи регрантування).

Важливо відзначити, що регіональні Офіси реформ – також проект міжнародної допомоги («Ініціатива захисту прав та представлення інтересів місцевого самоврядування в Україні» («ДІАЛОГ»), який реалізовувався Асоціацією міст України спільно з USAID) [35]. У 2015 році був оголошений ряд конкурсів на отримання міжнародної допомоги, результати та діяльності яких будуть протягом 2016 року.

ЕВРОПЕЙСЬКИЙ ДІАЛОГ
громадська організація

www.dialog.lviv.ua
dialog@dialog.lviv.ua
просп. Чорновола, 4, Львів, 79019

Протягом 2015 року проведена потужна інформаційно-роз'яснювальна робота щодо залучення стейкхолдерів до реформи. Але далеко не завжди достовірна інформація про реформу, її терміни та очікувані результати потрапляла до найважливіших стейкхолдерів – жителів населених пунктів, перш за все невеликих. Як правило, інформація від основного «комунікатора» реформи на Львівщині – Офісу реформ, «зупинялася» на рівні голови місцевої ради, а він на свій розсуд доносив її до мешканців, інколи суттєво спотворюючи.

На дії усіх стейкхолдерів прямо чи опосередковано впливав факт наближення чергових місцевих виборів 25 жовтня. Не було чіткого розуміння як потенційні виборці окремих політичних сил чи кандидатів і в яких населених пунктах ставляться до даного етапу реформи (добровільного об'єднання громад). Через це багато стейкхолдерів обрали тактику утримання від активних дій та збереження нейтралітету.

Висновки

За результатами 2015 року можна однозначно сказати: реформа на Львівщині реалізовується. Зокрема, зроблені перші дуже важливі кроки:

- схвалений Перспективний план, який частково затверджений Кабінетом Міністрів України;
- близько 10% органів місцевого самоврядування області пройшли процедуру добровільного об'єднання та отримали позитивні висновки від облдержадміністрації;
- проведені перші вибори в 15-ти громадах, які в 2016 році отримали прямі трансферти з Державного бюджету та розширені дохідну базу і повноваження;
- протягом року відбулося багато публічних заходів щодо реформи та її наслідків, публікацій в пресі, ефірів на телебаченні та радіо.

Тим не менше протягом 2015 році зроблені помилки та прорахунки:

- Перспективний план, схвалений обласною радою, розроблявся на рівні районів та без розрахунку фінансової спроможності потенційних громад. Це швидше політичний документ, а не фінансово-господарський;
- значна частина вже створених громад є дрібними (за кількістю населення та площею територій), тому їхня спроможність на даному етапі викликає сумніви;
- інформаційно-роз'яснювальна кампанія, яку проводив Офіс реформ, не охопила мешканців населених пунктів (за незначним виключенням). Інформація про реформу на семінарах потрапляла до сільських та селищних голів, які її трактували дуже довільно, враховуючи перш за все свої інтереси та розуміючи загрозу втрати влади внаслідок об'єднання;
- через різні причини в 2015 році до реалізації реформи на Львівщині не залучені або залучені не в повній мірі важливі стейкхолдери – громадські організації, місцеві відділення всеукраїнських асоціацій місцевого самоврядування, обласна та районні ради та ін.

На даний час зарано говорити, що реформа на Львівщині перейшла «точку неповернення» та набрала позитивної динаміки. У великій мірі це залежатиме від результатів діяльності перших громад та від оцінки, яку дадуть жителі цих громад. Наразі, протягом перших двох місяців 2016 року на Львівщині не створено жодної громади.

Рекомендації

Подальша успішна реалізація реформи на Львівщині вимагає здійснення ряду важливих кроків, що стосуються:

1. «доопрацювання» (або формування альтернативного) Перспективного плану Львівської обласною державною адміністрацією із залученням експертів, представників органів місцевого самоврядування та їх асоціацій. Важливо, щоб Перспективний план був сформований (доопрацьований) на «обласному рівні», тобто без врахування діючих на даний момент меж районів та на основі чітких розрахунків спроможності потенційних громад;
2. забезпечення спроможності вже створених громад. В «доопрацьованому» Перспективному плані необхідно передбачити можливість приєднання окремих сільських (селищних) рад до вже створених громад, а також об'єднання таких громад між собою;
3. проведення ефективної інформаційно-роз'яснювальної кампанії Офісом реформ на основі «доопрацьованого» Перспективного плану та розрахунків спроможності громад. Така кампанія мала б відбуватися із залученням громадських організацій, експертів, представників асоціацій органів місцевого самоврядування та голів громад не лише на районному рівні, але й на рівні великих населених пунктів.

Здійснення цих кроків дозволило б:

- перевести процес реалізації реформи з політичного в господарське русло;
- провести обговорення реформи та знайти прихильників серед її потенційних бенефіціарів – жителів сіл, селищ та міст, а не лише серед експертів та посадових осіб місцевого самоврядування.

ЕВРОПЕЙСЬКИЙ ДІАЛОГ
громадська організація

www.dialog.lviv.ua
dialog@dialog.lviv.ua
просп. Чорновола, 4, Львів, 79019

Список використаних джерел

1. Концепція реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні // <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%D1%80>
2. Децентралізація під мікроскопом: експертний аналіз // <http://decentralization.gov.ua/news/item/id/1453>
3. На Львівщині виявили 21 безлюдне село // <http://inlviv.in.ua/lviv/na-lvivshhini-viyavili-21-bezlyudne-selo>
4. Юрій Ганущак. Реформа територіальної організації влади // <http://despro.org.ua/upload/14-Book-%D0%93%D0%B0%D0%BD%D1%83%D1%89%D0%B0%D0%BA%2021%2008%202013.pdf>
5. Указ Президента України «Про заходи щодо впровадження Концепції адміністративної реформи в Україні» // <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/810/98>
6. Указ Президента України «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади» // <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1085/2010>
7. Указ Президента України «Деякі питання організації роботи міністерств, інших центральних органів виконавчої влади» // <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1199/2010>
8. Якою має бути модель управління об'єднаної територіальної громади // <http://dialog.lviv.ua/yakoyu-maye-buti-model-upravlinnya-ob-yednanoyi-teritorialnoyi-gromadi/>
9. Короткий огляд реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні // <http://www.csi.org.ua/korotkyj-oglyad-reformy-mistsevogo-sam/>
10. Закон України «Про співробітництво територіальних громад» // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1508-18>
11. Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» // <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/157-19>
12. Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи» // <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/71-19>
13. Закон України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реформи міжбюджетних відносин» // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/79-19>
14. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Методики формування спроможних територіальних громад» // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/214-2015-%D0%BF>
15. Розпорядження голови Львівської обласної державної адміністрації «Про утворення Міжвідомчої Координаційної комісії з питань реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади у Львівській області» // <http://loda.gov.ua/rozporiadchi-dokumenty>
16. Науковці Львівщини презентували модель адміністративно-територіального устрою області // <http://loda.gov.ua/news?id=16609>

17. Експерт: Рішення Львівської облради про об'єднання громад ні в які ворота не лізе // http://zik.ua/news/2015/07/09/ekspert_rishennya_lvivskoi_oblrady_pro_obiednannya_gromad_ni_v_yaki_vorota_ne_lize_605953
18. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження перспективного плану формування територій громад Львівської області» // <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1158-2015-%D1%80>
19. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до деяких розпоряджень Кабінету Міністрів України» // <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1281-2015-%D1%80>
20. Офіс реформ працює над альтернативним перспективним планом формування територіальних громад // <http://loda.gov.ua/news?id=19276>
21. Земельний Кодекс України // <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>
22. Постанова Центральної виборчої комісії «Про перші вибори депутатів сільських, селищних, міських рад об'єднаних територіальних громад та відповідних сільських, селищних, міських голів 27 березня 2016 року» // <http://www.cvk.gov.ua/pls/acts/ShowCard?id=41898&what=0>
23. Розпорядження голови Львівської обласної державної адміністрації «Щодо утворення робочої групи з питань підготовки висновків щодо відповідності Конституції та законам України проектів рішень територіальних громад стосовно добровільного об'єднання у Львівській області» // <http://loda.gov.ua/rozporyadchi-dokumenty>
24. До місцевих виборів на Львівщині може утворитися 30 територіальних громад // <http://loda.gov.ua/news?id=17797>
25. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо організації проведення перших виборів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів» // http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=56344
26. Стан місцевого самоврядування у 2015 році // <http://dialogueauc.org.ua/sites/dialogueauc.org.ua/files/sq2015b.pdf>
27. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо особливостей державної реєстрації органів місцевого самоврядування як юридичних осіб» // http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=56482
28. Засідання Регіональної дорадчої ради у Львівській області // <http://dialogueauc.org.ua/dialogue/zasidannya-regionalnoi-doradchoi-radi-u-lvivskii-oblasti-7>
29. Асоціація сільських та селищних рад проти об'єднання територіальних громад // <http://assilrad.lviv.ua/asotsiatsiya-silskyh-selyshhnyh-rad-rajonu-proty-ob-yednannya-terytorialnyh-gromad/>
30. Результати дебатів «Реформа освіти vs децентралізація» // http://www.irf.ua/knowledgebase/news/rezultati_debativ_reforma_osviti_vs_detsentralizatsiya/
31. У Львові дебатували на тему «Децентралізація в Україні – виклики для закладів культури» // <http://www.gazeta.lviv.ua/news/2015/06/24/44622>
32. Проект ЄС та «Підтримка реформи місцевого самоврядування в Україні» провів семінар для регіональних громадських організацій і ЗМІ «Практичні аспекти децентралізації та формування спроможних громад» // <http://www.eef.org.ua/ua/novyny/item/470-proekt-yes->

ta-pidtrymka-reformy-mistsevoho-samovriaduvannia-v-ukraini-proviv-seminar-dlia-rehionalnykh-hromadskykh-orhanizatsii-i-zmi-praktychni-aspekty-detsentralizatsii-ta-formuvannia-spromozhnykh-hromad.html

33. Семінар «Громадські організації в процесі децентралізації» у Львові // <http://samoorg.com.ua/blog/2015/11/23/seminar-gromadski-organizatsiyi-v-protsesi-detsentralizatsiyi-u-lvovi/>
34. Децентралізація відкриває шлях до дерегуляції бізнесу, створює сприятливий інвестиційний клімат в країні і мотивує територіальні громади // <http://decentralization.gov.ua/news/item/id/273>
35. Підписано Меморандум про співробітництво у впровадженні реформи місцевого самоврядування // <http://www.auc.org.ua/news/pidpisano-memorandum-pro-spivrobitnitstvo-u-vprovadzhenni-reformi-mistsevogo-samovryaduvannya>

ЕВРОПЕЙСЬКИЙ ДІАЛОГ
громадська організація

www.dialog.lviv.ua
dialog@dialog.lviv.ua
просп. Чорновола, 4, Львів, 79019

Додаток 1

Законодавче забезпечення реформи

1. Проект Закону про внесення змін до Конституції України (щодо децентралізації влади) (прийнятий у першому читанні) http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=55812
2. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо особливостей державної реєстрації органів місцевого самоврядування як юридичних осіб» // http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=55406
3. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування та оптимізації надання адміністративних послуг» // <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/888-19>
4. Закон України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо особливостей формування та виконання бюджетів об'єднаних територіальних громад» // http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?id=&pf3516=3490&skl=9
5. Закон України «Про внесення змін до статті 59 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (щодо поіменних голосувань)» // http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=55461
6. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» // http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?id=&pf3516=2983&skl=9
7. Закон України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» // http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?id=&pf3516=2982&skl=9
8. Закон України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України (щодо фінансової забезпеченості надання адміністративних послуг органами місцевого самоврядування)» // http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?id=&pf3516=2981&skl=9
9. Закон України «Про місцеві вибори» // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/595-19>
10. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо децентралізації повноважень у сфері архітектурно-будівельного контролю та удосконалення містобудівного законодавства» // <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/320-19>
11. Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» // <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/157-19>
12. Закон України «Про засади державної регіональної політики» // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/156-19>
13. Закон України «Про співробітництво територіальних громад» // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1508-18>
14. Закон України «Про ратифікацію Додаткового протоколу до Європейської хартії місцевого самоврядування про право участі у справах органу місцевого самоврядування» // <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1664-18>
15. Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи» // <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/71-19>

ЕВРОПЕЙСЬКИЙ ДІАЛОГ
громадська організація

www.dialog.lviv.ua
dialog@dialog.lviv.ua
просп. Чорновола, 4, Львів, 79019

16. Проект Закону про службу в органах місцевого самоврядування (прийнятий у першому читанні) // http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=54569
17. Проект Закону про муніципальну варту (прийнятий у першому читанні) // http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=55192
18. Постанова Верховної Ради України «Про План законодавчого забезпечення реформ в Україні» // http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=55410
19. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Методики формування спроможних територіальних громад» // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/214-2015-%D0%BF>
20. Постанова Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні» // <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%D1%80>
21. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження плану заходів щодо реалізації Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні» // <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/591-2014-%D1%80>
22. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року» // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/385-2014-%D0%BF>

Джерело: <http://decentralization.gov.ua/>

ЕВРОПЕЙСЬКИЙ ДІАЛОГ
громадська організація

www.dialog.lviv.ua
dialog@dialog.lviv.ua
просп. Чорновола, 4, Львів, 79019

Додаток 2

СКЛАД

Міжвідомчої координаційної комісії з питань реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади у Львівській області

СИНЮТКА Олег Михайлович	голова Львівської облдержадміністрації, співголова Міжвідомчої координаційної комісії
КОЛОДІЙ Петро Несторович	голова Львівської обласної ради, співголова Міжвідомчої координаційної комісії (за згодою)
ЗАМЛИНСЬКИЙ Ростислав Теодозійович	в.о. першого заступника голови облдержадміністрації, заступник голови Міжвідомчої координаційної комісії
МАТВІЙШИН Орест Ярославович	в.о керівника апарату облдержадміністрації, секретар Міжвідомчої координаційної комісії
Члени Міжвідомчої координаційної комісії:	
АБАІМОВ Василь Петрович	виконавчий директор Львівського регіонального відділення Асоціації міст України (за згодою)
ВОЛОШИН Володимир Іванович	директор регіонального філіалу Національного інституту стратегічних досліджень у м. Львові, (за згодою)
ГРЕЧИН Галина Михайлівна	в. о. директора департаменту інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю облдержадміністрації
ГРИМАК Ірина Ярославівна	заступник голови облдержадміністрації
ДЕМКІВ Олег Іванович	директор департаменту фінансів облдержадміністрації
ДУБИНА Віталій Іванович	головний архітектор Державного інституту проектування міст «Містопроект» (за згодою)
КАЧМАРИК Ярослав Дмитрович	голова постійної комісії обласної ради з питань бюджету, соціально-економічного розвитку та комунальної власності (за згодою)
КОРНАТ Андрій Володимирович	депутат обласної ради (за згодою)
КРАВЦІВ Василь Степанович	директор Інституту регіональних досліджень НАН України (за згодою)
КУПЧАК Сергій Іванович	виконавчий директор обласної Асоціації місцевих рад «Ради Львівщини» (за згодою)
КУСИЙ Віктор Васильович	начальник юридичного відділу апарату облдержадміністрації

ЕВРОПЕЙСЬКИЙ ДІАЛОГ
громадська організація

www.dialog.lviv.ua
dialog@dialog.lviv.ua
просп. Чорновола, 4, Львів, 79019

ЛАВРІН

Володимир Степанович

ЛОЗИНСЬКИЙ

Василь Миронович

ПАНЮЦА

Степан Михайлович

ПИЛИПЕНКО

Пилип Данилович

П'ЯТАК

Валерій Альбертович

РОМАНЧУК

Назар Іванович

САДОВИЙ

Андрій Іванович

СЕНИК

Мирослав Петрович

СОФІЙ

Олександр Зіновійович

ФЕДАК

Тарас Васильович

ЧУМАК

Михайло Михайлович

ЮСЬКІВ

Богдан Іванович

ЮХНОВСЬКИЙ

Ігор Рафаїлович

начальник управління архітектури, містобудування та інфраструктурних проектів облдержадміністрації

директор департаменту економічного розвитку, торгівлі та промисловості облдержадміністрації

заступник начальника організаційного відділу апарату облдержадміністрації

голова постійної комісії обласної ради з питань регулювання земельних відносин, адміністративно-територіального устрою, планування території, архітектури та будівництва (за згодою)
заступник голови обласної ради (за згодою)в.о. директора департаменту житлово-комунального господарства облдержадміністрації
міський голова м. Львова (за згодою)

депутат обласної ради (за згодою)

керівник програм громадської організації «Європейський діалог» (за згодою)

голова постійної комісії обласної ради з питань інвестиційної та регуляторної політики, ПЕК, енергоефективності і розвитку підприємництва (за згодою)

селищний голова смт Підкамінь Бродівського району, голова Львівського регіонального відділення Всеукраїнської асоціації сільських та селищних рад (за згодою)

заступник начальника Головного управління юстиції у Львівській області (за згодою)

громадський діяч, Герой України, доктор фізико-математичних наук, професор, академік НАН України (за згодою)

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДІАЛОГ
громадська організація

www.dialog.lviv.ua
dialog@dialog.lviv.ua
просп. Чорновола, 4, Львів, 79019

СКЛАД
робочої групи з підготовки висновків щодо відповідності Конституції
та законам України проектів рішень територіальних громад
стосовно добровільного об'єднання у Львівській області

ЗАМЛИНСЬКИЙ

Ростислав Теодозійович

- перший заступник голови облдержадміністрації, голова
робочої групи

МАТВІЙШИН

Орест Ярославович

- директор Офісу реформ у Львівській області, секретар
робочої групи

ВОВК

Галина Михайлівна

Члени робочої групи:

- начальник бюджетного управління департаменту
фінансів облдержадміністрації

ЖУК

Петро Володимирович

- старший науковий співробітник Інституту регіональних
досліджень імені М. І. Долішнього Національної академії
наук України, кандидат економічних наук (за згодою)

КУСИЙ

Віктор Васильович

- начальник юридичного відділу апарату
облдержадміністрації

МЕЛЬНИК

Андрій Ігорович

- начальник юридичного відділу Львівської обласної
ради

МОСКАЛЕНКО

Валентина Володимирівна

- заступник начальника управління економіки та
стратегічного розвитку департаменту економічного
розвитку торгівлі та промисловості облдержадміністрації

ТКАЧУК

Оксана Василівна

- заступник начальника управління архітектури,
містобудування та інфраструктурних проектів, начальник
відділу містобудування, архітектури та служби
містобудівного кадастру облдержадміністрації

ФІТЬО

Андріян Мирославович

- експерт Офісу реформ у Львівській області, член
Громадської ради при Львівській облдержадміністрації

Додаток 5

**Список територіальних громад,
які мають бажання об'єднатись до чергових виборів
(25 жовтня 2015 року)**

№ п/п	Назва громади	Найменування рад, які входять в громаду та населених пунктів, що входять до їх складу	Кількість жителів
БРОДІВСЬКИЙ РАЙОН			
1	Заболотцівська територіальна громада К-сть населення – 2761	Заболотцівська сільська рада село Заболотці село Лугове село Висоцько село М.Переліски село В.Переліски	2221 963 603 608 22 25
		Ражнівська сільська рада село Ражнів село Велин село Мамчурі село Вовковатиця село Руда-Брідська	540 317 65 5 67 86
ГОРОДОЦЬКИЙ РАЙОН			
2	Великолюбінська територіальна громада К-сть населення – 13708	Великолюбінська селищна рада смт Великий Любін село Бірче село Косівець село М.Любін село Піски село Чуловичі	5547 3858 318 462 483 69 357
		Завидовицька сільська рада село Завидовичі село Залужани село Зашковичі село Мальованка село Поріччя Грунтове село Поріччя село Поріччя Задвірне	2398 923 51 295 200 154 182 593
		Шоломиничка сільська рада село Шоломиничі	431
		Коропузька сільська рада село Коропуж село Романівка село Хишевичі	1212 581 121 510
		Градівська сільська рада село Градівка	1433
		Вишнянська сільська рада село Вишня село Яремків	1552 1410 142
		Дубаневицька сільська рада село Дубаневичі	1135

№ п/п	Назва громади	Найменування рад, які входять в громаду та населених пунктів, що входять до їх складу	Кількість жителів
ДРОГОБИЦЬКИЙ РАЙОН			
3	Східницька територіальна громада К-сть населення – 8787	Східницька селищна рада смт. Східниця	2500
		Новокропивницька сільська рада село Новий Кропивник.	1361 1150
		село Перепростиня,	159
		село Гута	27
		село Підсухий	25
		Старокропивницька сільська рада село Старий Кропивник	960
		Бистрицька Гірська сільська рада село Бистриця Гірська	279
		Довжанська Гірська сільська рада село Довге Гірське	864
		Рибницька сільська рада село Рибник село Майдан	1021 668 353
Опаківська сільська рада село Опака	1802		
ЖИДАЧІВСЬКИЙ РАЙОН			
4	Гніздичівська територіальна громада К-сть населення – 6862	Гніздичівська сільська рада село Гніздичів	4911 4159
		село Королівка	72
		село Покрівці	680
		Лівчицька сільська рада село Лівчиці	1067 1067
		Рудянська сільська рада село Руда	884 643
		село Ганівці	241
5	Новострілищанська територіальна громада К-сть населення – 2716	Новострілищанська сільська рада село Нові Стрілища	1209 847
		село Старі Стрілища	348
		село Лінія	14
		Кніселівська сільська рада село Кнісело	567 273
		село Бертишів	148
		село Орішківці	146
		Баковецька сільська рада село Баківці	1146 293
		село Закривець	23
		село Квітневе	386
		село Репехів	197
		село Трибоківці	247

№ п/п	Назва громади	Найменування рад, які входять в громаду та населених пунктів, що входять до їх складу	Кількість жителів				
ЖОВКІВСЬКИЙ РАЙОН							
6	Рава-Руська територіальна громада К-сть населення – 12653	Рава-Руська міська: місто Рава-Руська	9258				
		Потелицька сільська рада: село Потелич село Борове село Великі Долини село Гіркани село Гірки село Горяни село Зелена Гута село Клебани село Луг село Малі Долини село Ниви село Гута Обединська	2946 807 153 85 406 105 293 209 305 143 61 211 168				
		Дев'ятирська сільська рада: село Дев'ятир село Вільшанка село Капелюх село Ковалі село Лосини село Сорочі Лози село Чорнії	449 234 13 41 20 24 92 25				
		МИКОЛАЇВСЬКИЙ РАЙОН					
		7	Миколаївська територіальна громада К-сть населення – 41433	Миколаївська міська рада місто Миколаїв	15079		
				Родільська селищна рада смт. Розділ	2588		
				Березинська сільська рада село Березина	1933		
				Держівська сільська рада село Держів село Острів	1355 1204 151		
				Колодрубівська сільська рада село Колодруби село Повергів	977 778 203		
				Новосілко-Опарська сільська рада село Новосілки-Опарські село Листв'яне село Мала Горожанка село Сайків	1642 850 75 601 116		
				Більченська сільська рада село Більче село Болоня	1895 1620 275		
				Криницька сільська рада село Криниця	1015		
				8	Більченська територіальна громада К-сть населення – 2910		

№ п/п	Назва громади	Найменування рад, які входять в громаду та населених пунктів, що входять до їх складу	Кількість жителів
9	Рудниківська територіальна громада К-сть населення – 7554	Рудниківська сільська рада село Рудники	3165
		Гірська сільська рада село Гірське Село Липиці	3209 2998 211
		Раделицька сільська рада село Раделичі	1180
		ПУСТОМИТІВСЬКИЙ РАЙОН	
10	Пустомитівська територіальна громада К-сть населення – 12624	Пустомитівська міська рада місто Пустомити село Наварія	11022 9290 1732
		Містківська сільська рада село Містки село Полянка село Малинівка село Дибянка	1372 688 465 182 37
		Раковецька сільська рада село Раковець село Хоросно село Підтемне село Новосілка село Деревач	941 190 414 69 115 153
		Вовківська сільська рада село Вовків село Кугаїв село Грабник село Загір'я село Товщів село Селисько	994 244 145 22 297 153 133
		Жиївська сільська рада село Жиївка село Милятичі село Ковирі	1240 590 528 122
		РАДЕХІВСЬКИЙ РАЙОН	
12	Вузьківська територіальна громада К-сть населення – 4490	Вузьківська сільська рада село Вузькове село Бабичі село Шайноги село Нестаничі село Раковище	3138 1580 680 310 480 88
		Дмитрівська сільська рада село Дмитрів	1352
		Павлівська сільська рада село Павлів	3906
		Нововитківська сільська рада село Новий Витків	1206
13	Павлівська територіальна громада К-сть населення – 6927	Павлівська сільська рада село Павлів	3906
		Нововитківська сільська рада село Новий Витків	1206

№ п/п	Назва громади	Найменування рад, які входять в громаду та населених пунктів, що входять до їх складу	Кількість жителів
		Сушнівська сільська рада село Сушно село Тоболів село Обортів	511 437 47 27
САМБІРСЬКИЙ РАЙОН			
14	Чукв'янська територіальна громада К-сть населення – 3560	Чукв'янська сільська рада село Бережниця село Чуква село Млин Блажівська сільська рада село Блажів село Воля Блажівська село Волянка село Звір	1922 354 1561 7 1638 822 474 7 335
15	Самбірська територіальна громада К-сть населення – 34579	Самбірська міська рада місто Самбір	34579 34579
16	Воле-Баранецька територіальна громада К-сть населення – 5268	Воле-Баранецька сільська рада село Воля-Баранецька село Баранівці село Берестяни село Волиця село Копань село Красниця село Малі Баранівці село Міжгайці Садковицька сільська рада село Садковичі село Вербівка село Владипіль село Колонія село Мала Вербівка Верховецька сільська рада село Верхівці село Рогізно	2806 642 604 637 131 73 103 457 159 1112 600 292 105 18 97 1350 860 490
17	Воютицька територіальна громада К-сть населення – 8233	Воютицька сільська рада село Воютичі село Заріччя село Язи Лютівська сільська рада село Лютівська село Биличі село Букова село Ракова Сусідовичівська сільська рада село Сусідовичі село Надиби)	2979 2179 208 592 2790 556 837 712 685 2464 1272 1192

№ п/п	Назва громади	Найменування рад, які входять в громаду та населених пунктів, що входять до їх складу	Кількість жителів
18	Луківська територіальна громада К-сть населення – 3928	Луківська сільська рада	2979
		село Луки	979
		село Загір'я	871
		село Острів	699
		село Чернихів	430
		Купновицька сільська рада	949
19	Вільшаницька територіальна громада К-сть населення – 3082	село Купновичі	414
		село Ваньковичі	297
		село Нижнє)	238
		Вільшаницька сільська рада	1797
		село Вільшаник	1184
		село Глибоч	10
20	Бісковицька територіальна громада К-сть населення – 6191	село Трояни	88
		село Черхава	515
		Монастирецька сільська рада	1285
		село Монастирець	562
		село Лопушно	128
		село Лукавиця	193
21	Великомостівська територіальна громада К-сть населення – 13702	село Мала Спринька	8
		село Сприня)	394
		Бісковицька сільська рада	2619
		село Бісковичі	2475
		село Заріччя	113
		село Рудня	31
22	Великомостівська територіальна громада К-сть населення – 13702	Викотівська сільська рада	1839
		село Викоти	
		П'яновицька сільська рада	1733
		село П'яновичі	564
		село Лановичі	641
		село Максимовичі	476
23	Великомостівська територіальна громада К-сть населення – 13702	село Тарава	52
		Великомостівська міська рада	7094
		місто Великі Мости	6103
		село Борове	
		село Куличків	527
		Бутинська сільська рада	2522
24	Великомостівська територіальна громада К-сть населення – 13702	село Бутини	1444
		село Пристань	772
		село Піддовге	51
		село Шишаки	255
		Двірцівська сільська рада	1967
		село Двірці	879
25	Великомостівська територіальна громада К-сть населення – 13702	село Волиця	676
		село Заріка	412
		Реклинецька сільська рада	2119
		село Реклинець	1682
		село Стремін	437
		село Шибани	10

№ п/п	Назва громади	Найменування рад, які входять в громаду та населених пунктів, що входять до їх складу	Кількість жителів
СТАРОСАМБІРСЬКИЙ РАЙОН			
22	Стрілківська територіальна громада К-сть населення – 10991	Стрілківська сільська рада	3175
		село Стрілки	2638
		село Лопушанка-Хомина	537
		Верхньолюжоцька сільська рада	2261
		село Верхній Лужок	1293
		село Бусовисько	968
		Ясенице-Замківська сільська рада	1816
		село Ясениця -Замкова	1438
23	Головецька територіальна громада К-сть населення – 4209	село Велика Волосянка	378
		Топільницька сільська рада	1746
		село Топільниця	1538
		село Недільна	208
		Турківська сільська рада	1326
		село Тур'є	
		Тисовицька сільська рада	667
		село Тисовиця	
24	Добромільська територіальна громада К-сть населення – 8804	Головецька сільська рада	1665
		село Головецько	1157
		село Бабино	407
		село Гвоздець	101
		Грозівська сільська рада	692
		село Грозьово	592
		село Виців	100
		Мшанецька сільська рада	598
		село Мшанець	346
		село Галівка	98
		село Плоске	154
		Ріп'янська сільська рада	1254
24	Добромільська територіальна громада К-сть населення – 8804	село Ріп'яна	641
		село Дністрик	326
		село Смеречка	287
		Добромільська міська рада	4370
		місто Доброміль	
		Княжпільська сільська рада	1602
		село Княжпіль	662
		село Велике	150
		село Кропивник	260
		село Мігово	530
		Тернавська сільська рада	1846
		село Тернава	651
24	Добромільська територіальна громада К-сть населення – 8804	село Поляна	267
		село П'ятниця	669
		село Рожеве	259
		Солянуватська сільська рада	986
		село Солянуватка	516
24	Добромільська територіальна громада К-сть населення – 8804	село Губичі	470

№ п/п	Назва громади	Найменування рад, які входять в громаду та населених пунктів, що входять до їх складу	Кількість жителів
СТРИЙСЬКИЙ РАЙОН			
25	Моршинська територіальна громада К-сть населення – 16159	Моршинська міська рада місто Моршин	5999
		Лисовичівська сільська рада село Лисовичі село Баня-Лисовицька	3018 1214 1804
		Воля-Задеревацька сільська рада село Воля-Задеревацька село Задеревач	1444 866 578
		Дідушичівська сільська рада село Великі Дідушичі село Малі Дідушичі село Угольна	2891 1716 782 393
		Станківська сільська рада село Станків село Довге село Фалиш хутір Пила	2807 933 1156 691 27
26	Дашавська територіальна громада К-сть населення – 10138	Дашавська селищна рада смт. Дашава село Гайдучина хутір Щасливе село Олексичі	3010 2234 231 21 524
		Загірнянська сільська рада село Загірне	1266
		Ходовичівська сільська рада село Ходовичі село Піщани	1054 602 452
		Стриганцівська сільська рада село Стриганці	870
		Підгірцівська сільська рада село Підгірці село Ярушичі село Комарів село Верчани	3055 949 199 407 1500
		Йосиповичівська сільська рада село Йосиповичі	870
27	Дулібська територіальна громада К-сть населення – 6174	Дулібська сільська рада село Дуліби	3648
		Грабіцівська сільська рада село Грабівці	1030
		Монастирецька сільська рада село Монастирець	384
		Конюхівська сільська рада село Конюхів село Колодниця	1112 815 297

№ п/п	Назва громади	Найменування рад, які входять в громаду та населених пунктів, що входять до їх складу	Кількість жителів	
28	Стрілківська територіальна громада К-сть населення – 5255	Стрілківська сільська рада	2235	
		село Стрілків	1296	
		село Бережниця	602	
		село Лотатники	337	
		Сихівська сільська рада	785	
		село Сихів		
		Подорожненська сільська рада	2235	
		село Подорожне	1055	
		село Лани-Соколівські	682	
		село Зарічне	498	
ТУРКІВСЬКИЙ РАЙОН				
29	Нижньояблунська територіальна громада К-сть населення – 3696	Нижньояблунська сільська рада	2609	
		село Нижня Яблунька	2609	
		Нижньотурівська сільська рада	874	
		село Нижній Турів	444	
село Верхній Турів				430
ЯВОРІВСЬКИЙ РАЙОН				
30	Немирівська територіальна громада К-сть населення – 8504	Немирівська селищна рада	2710	
		село Немирів	1900	
		село Великі Макари	206	
		село Воля	112	
		село Руда	176	
		село Салаші	316	
		село Середина	272	
		село Слободяки	57	
		село Шаварі	187	
		Смолинська сільська рада	1932	
		село Смолин	773	
		село Вороблячин	559	
		село Війтівщина	27	
		село Сопіт	104	
		село Карпи	104	
		село Луг	148	
		село Рішин	150	
		Середкевичівська сільська рада	1622	
		село Середкевичі	768	
		село Висіч	396	
		село Зарубани	219	
		село Принада	239	
		Завадівська сільська рада	2240	
		село Завадів	1251	
		село Колониці	261	
		село Поруби	450	
		село Щеплоти	278	

Джерело: Львівська обласна державна адміністрація (опубліковано 04.08.2015)

ЕВРОПЕЙСЬКИЙ ДІАЛОГ
громадська організація

www.dialog.lviv.ua
dialog@dialog.lviv.ua
просп. Чорновола, 4, Львів, 79019